

Streszczenie rozprawy doktorskiej po polsku

Imię i nazwisko autora pracy	Aleksandra Samonek
Stopień/tytuł i Imię, nazwisko promotora pracy	dr hab. Dorota Pietrzyk-Reeves, prof. UJ
Stopień/tytuł i Imię, nazwisko promotora (drugiego, pomocniczego) pracy	<i>nie dotyczy</i>
Dziedzina dyscyplina	Nauki społeczne Nauki o polityce i administracji
Data przygotowania streszczenia:	29. 04. 2022 r.

Tytuł pracy w języku polskim	Prywatność polityczna. Jak prawo do prywatności wzmacnia demokrację
Słowa kluczowe (max 5)	prywatność, prawo do prywatności, demokracja, inwigilacja, nadzór
Streszczenie pracy	<p>Głównym celem badawczym mojej pracy doktorskiej jest przedstawienie nowej teorii prywatności odpowiedniej dla celów analizy zjawiska masowej inwigilacji oraz zbadanie związku prywatności politycznej z demokracją. Aby osiągnąć ten cel, wprowadzam pojęcie prywatności politycznej i badam jego związek z zasadami demokratycznego państwa. Chociaż polityczne aspekty prywatności były wcześniej przedmiotem badań naukowych, to nowatorskim aspektem mojej pracy doktorskiej jest zdefiniowanie pełnej teorii prywatności oraz scharakteryzowanie prywatności politycznej w terminach tej teorii. Wyniki moich badań są istotne dla nauk o polityce, ale także dla europejskiego prawa dotyczącego prywatności i nadzoru. Dodatkowo, teoria prywatności, którą proponuję stanowi oryginalny wkład w problematykę z zakresu filozofii, etyki, teorii politycznej oraz teorii prawa.</p> <p>Odkąd rozpoczęłam moje badania w 2014 roku, temat niniejszej rozprawy coraz silniej przykuwał uwagę opinii publicznej. Początkowo sądzono, że skandal, który nastąpił po sprawie Snowdena z 2013 roku, był ograniczony do USA, a europejska polityka ochrony danych i prywatności wydawała się zmierzać w zupełnie innym kierunku niż ten, w jakim zmierzamy dzisiaj. Wkrótce okazało się jednak, że masowa inwigilacja dotyczy również krajów Unii i jeśli Europa nie chce</p>

podzielić losu USA, musi podjąć aktywne kroki. W mojej pracy omawiam, w jaki sposób panika moralna wokół praktyk szpiegowskich NSA doprowadziła do europejskiego renesansu ochrony prywatności, jednym z rezultatów którego jest ustawa o RODO. Obecnie problem prywatności znajduje się w samym centrum debaty o przyszłości europejskich demokracji, stając się wyznacznikiem przestrzegania rządów prawa, w przeciwieństwie do dyskrejonalnej władzy rządu.

W swoich badaniach opieram się na różnorodnych metodach, w tym tych typowych dla politologii, ale korzystam także ze stosunkowo nowych narzędzi teoretycznych, spopularyzowanych przez nurt filozoficzny zwany inżynierią konceptualną (*conceptual engineering*), wywodzący się ze współczesnej filozofii analitycznej. Stosuję szereg metod z analitycznej teorii politycznej, w tym pozytywną teorię polityki, kontraktualizm, metodę równowagi refleksyjnej oraz interpretację tekstów prawnych i politycznych.

Opracowałam trzy modele regulowania prywatności, uzyskiwane metodą budowania modeli porównawczych, czyli wykorzystując proces wymagający porównawczego podejścia do historii i decyzji instytucji krajowych i federalnych. Ponieważ w nowej teorii bram (*gateway theory*) prywatność oznacza kontrolowanie bram prowadzących do określonych stref aktywności, proponuję interpretować prywatność polityczną właśnie jako kontrolę bram prowadzących do stref aktywności politycznej.

Jednocześnie określiłam trzy potencjalne progi ochrony prywatności. Po pierwsze, osoba, grupa lub kolektyw ma (lub utrzymuje) krytyczną polityczną prywatność, kiedy może zezwolić lub odmówić dostępu do krytycznych stref aktywności politycznej, to znaczy tych stref aktywności politycznej, które są niezbędne do jej minimalnego aktywnego zaangażowania w działalność polityczną systemu danego kraju. Po drugie, osoba, grupa lub kolektyw ma (lub utrzymuje) podstawową prywatność polityczną, kiedy może zezwolić lub odmówić dostępu do podstawowych stref aktywności politycznej, to znaczy tych stref aktywności politycznej, które są niezbędne do i które podtrzymują jej aktywne zaangażowanie w system polityczny danego kraju, z możliwymi wyjątkami. Wreszcie, osoba, grupa lub kolektyw ma (lub utrzymuje) pełną prywatność polityczną, kiedy może zezwolić lub odmówić dostępu do wszystkich standardowych stref aktywności politycznej, to znaczy tych stref aktywności politycznej, które podtrzymują i zachęcają do aktywnego zaangażowania w system polityczny demokratycznego państwa.

Podalam przykłady każdego rodzaju strefy aktywności politycznej i odniosłam je do siedmiu zasad demokracji leżących u podstaw projektu pomiaru demokracji V-Dem (*Varieties of Democracy*). Osadziłam prywatność polityczną w pięciu kluczowych pojęciach

filozofii politycznej: jednostka, społeczeństwo, własność, władza i państwo, oraz argumentowałam, że prywatność polityczna jest bezpośrednio powiązana ze społeczeństwem jako całością, podczas gdy prywatność osobista dotyczy przede wszystkim jednostki i własności. Argumentowałam także, że prywatność, oprócz tego, że jest prawem indywidualnym, ma również zbiorowy komponent. Jednocześnie zauważyłam, że inwigilację grup i kolektywów można prowadzić tylko poprzez inwigilację jednostek. Z tego powodu prywatność jako prawo jednostki zawsze będzie wymagała ochrony w kontekście działalności politycznej.

Omówiłam prywatność polityczną w kontekście gospodarki światowej, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. kapitału inwigilacji (*surveillance capital*), a także relacji między nadzorem, prywatnością i bezpieczeństwem publicznym. Władza instrumentalna opiera się na umiejętności poznania i usystematyzowania ludzkich zachowań oraz pozwala tym, którzy ją dzierżą, na kształtowanie tych zachowań zgodnie z własnymi celami i preferencjami. Zatem prywatność polityczna stanowi naturalny środek zaradczy dla władzy instrumentalnej.

Podjęłam również kwestie masowej inwigilacji, walki z terroryzmem i inwigilacji państwowej. Dokonałam przeglądu badań, które wykazały, że skuteczność nadzoru masowego jest często znacznie niższa niż tradycyjnych metod śledczych. Argumentowałam, że prywatność polityczna jest często niezbędna dla wewnętrznego i zewnętrznego bezpieczeństwa demokratycznego państwa.

Połączyłam opracowaną teorię bram z zasadami demokratycznymi, podając przykłady krytycznych, podstawowych i standardowych stref aktywności politycznej, które warunkują, odpowiednio, krytyczną, podstawową i pełną prywatność obywateli. Następnie omówiłam przykłady instytucji demokratycznych, które są chronione prawem do prywatności, w tym prawem do wolności słowa i wolnych mediów, prawem do wolnych wyborów, oraz prawem do wolności zgromadzeń i protestu. Argumentowałam, że ograniczenia w inwigilacji są potrzebne nie tylko na poziomie rządów krajowych, ale także na poziomie międzynarodowym.

Zaproponowałam szereg zmian w polityce prywatności i nadzoru w Unii Europejskiej, w tym zmianę katalogu praw człowieka, tak aby obejmował prywatność polityczną i prywatność osobistą, zarówno jako prawa indywidualne, jak i zbiorowe. Zaproponowałam także, aby strategię cyberbezpieczeństwa członków UE zostały połączone w spójną, wspólną agendę, ale przy użyciu miękkich metod opartych na dobrowolnych wymianach i inicjatywach budujących zaufanie. *Fake news*, czyli dezinformacja, powinny znaleźć się na liście zagrożeń dla demokracji, zarówno w UE, jak i na całym świecie. Na podstawie

dokonanych w pracy analiz, zaapelowałam, aby poświęcić więcej uwagi istniejącym rozwiązaniom promującym prywatność i demokrację, w tym wspierać i finansować otwarte, bezpłatne i powszechnie dostępne narzędzia ochrony prywatności. Na koniec argumentowałam, że zasady decentralizacji sieci i zasady etycznych badań na danych powinny stać się obowiązkowe w UE.

Achimscha Jermoch

Streszczenie rozprawy doktorskiej po angielsku

Imię i nazwisko autora pracy	Aleksandra Samonek
Stopień/tytuł i Imię, nazwisko promotora pracy	dr hab. Dorota Pietrzyk-Reeves, prof. UJ
Stopień/tytuł i Imię, nazwisko promotora (drugiego, pomocniczego) pracy	<i>nie dotyczy</i>
Dziedzina	Nauki społeczne
dyscyplina	Nauki o polityce i administracji

Data przygotowania streszczenia:	29. 04. 2022 r.
---	-----------------

Tytuł pracy w jęz. angielskim	Political Privacy: How Privacy Protection Empowers Democracy
Słowa kluczowe (max 5)	privacy, the right to privacy, democracy, oversight, surveillance
Streszczenie pracy	<p>The main objective of my dissertation is to present a novel theory of privacy appropriate for political analysis of mass surveillance and explore its relationship with democracy. In order to accomplish this goal, I introduce the concept of political privacy and describe its relationship to the principles of democratic state. Although the political aspects of privacy have been the subject of many studies and analyses, the original contribution of this work is that political privacy is defined in the context of a full-fledged theory of privacy. The outcomes of my research in this area are relevant to political science but extend onto the law and European policies concerning privacy and surveillance as well. Additionally, the theory of privacy that I use also constitutes a novel proposal, which is likely to be of value to solving problems in philosophy, ethics, political theory and legal theory.</p> <p>The topic of this dissertation has been increasingly gaining public attention ever since I started my research in 2014. Initially, the scandal which followed the Snowden case of 2013 was thought to be contained to the US and the European data and privacy protection policies seemed to have been headed in a direction very different from where we are today. Soon, it turned out that mass surveillance concerns the Europeans as well, and unless Europe wants to share the fate of the US, it has to catch up. In my dissertation, I discuss how the moral panic surrounding the spying practices of the NSA brought about the European renaissance of privacy protection, of which the GDPR is but one result. Currently, the problem of privacy lies at the very center of the debate about the future of European democracies,</p>

having become a determinant of compliance with the rule of law, as opposed to discretionary government power.

I rely on a variety of methods, including those typical of political science, as well as relatively new theoretical tools, popularized by the philosophical movement called conceptual engineering, which originated from modern analytic philosophy. I also use a range of methods from *analytical political theory*: positive political theory, contractualism, reflective equilibrium, and interpretation of legal and political texts.

I develop three models of regulating privacy, all of which are obtained through *comparative model building*, a process which requires a comparative approach to the history and decisions of respective national and federal institutions. Since in the novel gateway theory privacy means being in control of the gateways to specific zones of activity, I propose to interpret political privacy as control of the gateways to zones of *political* activity.

At the same time, I specified three potential threshold of privacy protection.

First, a person, group or a collective has (or maintains) *critical political privacy* when they can authorize or deny access to the critical zones of political activity, that is those zones of political activity which are necessary for their minimum active involvement in the political system of a given country. Second, a person, group or a collective has (or maintains) *baseline political privacy* when they can authorize or deny access to the basic zones of political activity, that is those zones of political activity which are necessary for and which sustain their active involvement in the political system of a given country, with possible exceptions. Finally, a person, group or a collective has (or maintains) *full political privacy* when they can authorize or deny access to all standard zones of political activity, that is those zones of political activity which sustain and encourage their active involvement in the political system of a democratic state.

I gave examples of each type of zone of political activity and referred them to the seven principles of democracy underlying the V-Dem (Varieties of Democracy) democracy measurement project. I embedded political privacy into five key concepts in political philosophy: an individual, society, property, authority, and the state and argued that political privacy is directly linked to society as a whole, while personal privacy concerns primarily an individual and property. I argued that the privacy has a collective political component, aside from being an individual right. At the same time, I noted the fact that one can only conduct surveillance of groups and collectives *via* surveillance of individuals. For this reason, privacy as an individual right will always require protection in the context of

political activity.

I discussed political privacy in the context of global economy, with special attention to surveillance capital, as well as the relationship between surveillance, privacy, and public security. Instrumentarian power relies on the ability to know and systematize human behavior and allows those who wield it to shape human behavior in line with their own goals and preferences. Thus, political privacy constitutes a natural countermeasure to instrumentarian power. I also investigated the issues of mass surveillance, counter-terrorism and state surveillance. I reviewed studies which showed that the efficacy of mass surveillance is often much lower than that of traditional investigative methods. I argued that political privacy is often necessary for internal and external security of a democratic state.

I brought together the gateway theory of privacy and democratic principles, giving examples of the critical, basic and standard zones of political activity which condition, respectively, critical, baseline, and full privacy of the citizens. Then, I discussed examples of democratic institutions which are protected by the right to privacy, including the right to speech and free media, the right to free elections, the right to free assembly and protest. I argued that limits to surveillance are needed not only at the level of national governments, but also globally.

Lastly, I called for changes in privacy and surveillance policies within the EU. I proposed that the catalog of human rights be amended to include political privacy and personal privacy, both as individual as well as collective rights. I proposed that cyber defense strategies of EU members be united into a coherent, joint agenda, using soft methods based on voluntary contributions and trust-building initiatives. Fake news, or disinformation, should be included in the list of threats to democracies, both in the EU and around the world. I proposed that the existing privacy- and democracy-promoting solutions be given more attention from the decision-makers, including support and funding of open source, free and widely available privacy protection tools. Finally, I argued that the principles of web decentralization and ethical data research should become mandatory in the EU.

Alchouba Journal